

نظریه، محمدنقی	سرشناسه:
ارتباط متقابل بانکداری اسلامی و بازار سرمایه /	عنوان و نام پدیدآور:
محمدنقی نظریه، میثم حقیقی،	مشخصات نشر:
قم: انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۲.	مشخصات فیزیکی:
۲۰۴ ص.	شابک:
۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۲۵۷-۵: ۹۰۰۰۰ ریال	وضعیت فهرست نویسی:
فهرست	موضوع:
بازار سرمایه	موضوع:
بانکداری (اسلام)	موضوع:
بانک و بانکداری - ایران	موضوع:
حقیقی، میثم - ۱۳۶۱	شناسه افزوده:
بانک انصار	شناسه افزوده:
انتشارات زمزم هدایت	شناسه افزوده:
۱۳۹۲ ن ۴۵۲۳/۴	رده بندی کنگره:
۳۳۲/۰۴۱۵	رده بندی دیویی:
۳۳۸۵۷۳۰	شماره کتابشناسی ملی:

ارتباط متقابل بانکداری اسلامی و بازار سرمایه

دکتر محمدنقی نظرپور
استادیار دانشگاه مفید
میشم حقیقی
کارشناس ارشد علوم اقتصادی

نشریه
سوره

ارتباط متقابل بانکداری اسلامی و بازار سرمایه

نویسندگان: دکتر محمدنقی نظرپور و میثم حقیقی

تهیه کننده: بانک انصار

ویراستار: محمدرضا سماک امانی

صفحه آرا: مسلم خسروی

ناشر: زمزم هدایت

چاپ: وفا

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: زمستان ۱۳۹۲

شمارگان: ۵۰۰۰

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۲۵۷-۵

آدرس: قم، خیابان دورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷-۰۲۵-۳۷۷۳۰۷۳۵ همراه

فهرست

۱۱	مقدمه مدیرعامل بانک انصار
۱۳	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
۱۷	۱. معرفی مفاهیم اساسی تحقیق
۱۷	نظام مالی اسلامی
۱۷	بانکداری اسلامی
۱۹	بازار سرمایه اسلامی
۱۹	بازار مالی
۲۰	انواع بازارهای مالی
۲۳	نظام بانکی
۲۴	۲. هدف و ضرورت انجام تحقیق

فصل اول: نقش و کارکرد بازارهای مالی

۳۱	۱-۱. مقدمه
۳۲	۱-۲. نقش بازارهای مالی در زمینه تأمین منابع مالی
۳۳	۱-۲-۱. نظام بانکی و نقش آن در تأمین منابع مالی
۳۶	۱-۲-۲. بازار سرمایه و نقش آن در تأمین منابع مالی
۴۲	۱-۳. کارکرد بازارهای مالی
۴۷	۱-۴. نکات پایانی

فصل دوم: ساختارهای مالی و رشد اقتصادی

۴۹	۲-۱. مقدمه
۵۰	۲-۲. بازارهای مالی و رشد اقتصادی
۵۱	۲-۲-۱. مبانی نظری ارتباط بازارهای مالی و رشد اقتصادی
۵۶	۲-۳. ساختارهای مالی
۶۰	۲-۳-۱. ساختار مالی بانک پایه (بانک محور)

۶۴	۲-۳. ساختار مالی بازار پایه (بازار محور).....
۶۶	۲-۳. نظریه ارائه خدمات مالی (تنظیمات مالی).....
۶۷	۲-۳.۴. نظریه مالی و حقوقی.....
۶۸	۲-۴. بررسی ساختارهای مالی از دیدگاه اقتصاددانان.....
۷۵	۲-۵. نکات پایانی.....

فصل سوم: چگونگی ارتباط بازارهای مالی در اقتصاد سنتی

۷۹	۲-۱. مقدمه.....
۸۰	۲-۲. وضعیت ارتباط نظام بانکی و بازار سرمایه در اقتصاد سنتی.....
۸۱	۳-۲-۱. پذیره نویسی و خرید و فروش اوراق بهادار توسط بانکها در بازار سرمایه.....
۸۸	۳-۲-۲. فرآیند تبدیل به اوراق بهادار سازی داراییها.....
۹۵	۳-۲-۳. فرآیند «تبدیل سرسید» تعهدات کوتاه مدت به وام های بلندمدت.....
۹۷	۳-۲-۴. سرمایه گذاری مستقیم بانکها در بازار سرمایه.....
۹۹	۳-۲-۵. انتشار اوراق بهادار در نظام بانکی، توسط شرکت های بزرگ بورسی.....
۱۰۱	۳-۲-۶. صندوق های سرمایه گذاری مشترک بانکها.....
۱۰۳	۳-۲-۷. سیاست گذاری بانک مرکزی در بازار سرمایه.....
۱۰۵	۳-۳. نکات پایانی.....

فصل چهارم: چگونگی ارتباط بازارهای مالی در اقتصاد ایران

۱۰۷	۴-۱. مقدمه.....
۱۰۸	۴-۲. وضعیت ارتباط نظام بانکی و بازار سرمایه در اقتصاد ایران.....
۱۱۲	۴-۲-۱. پذیره نویسی و خرید و فروش اوراق بهادار توسط بانکها در بازار سرمایه.....
۱۱۵	۴-۲-۲. اعطای تسهیلات در قالب عقود اسلامی به واحدهای فعال در برابر سرمایه.....
۱۲۷	۴-۳. نکات پایانی.....

فصل پنجم: نوع ارتباط بازارهای مالی بایکدیگر

۱۲۹	۵-۱. مقدمه.....
۱۳۰	۵-۲. مکمل بودن بازارهای مالی.....
۱۳۸	۵-۳. رقیب بودن بازارهای مالی.....
۱۴۴	۵-۴. نکات پایانی.....

فصل ششم: چگونگی ارتباط بانک های اسلامی با بازار سرمایه

۱۴۷	۶-۱. مقدمه.....
-----	-----------------

- ۶-۲. ارتباط بانک‌های اسلامی با بازار سرمایه ۱۴۹
- ۶-۲-۱. ابداع و انتشار ابزارهای مالی جدید بین دو بازار ۱۴۹
- ۶-۲-۱-۱. انتشار اوراق بهادار اسلامی براساس تسهیلات بانکی توسط بانک‌ها در بازار سرمایه ۱۵۲
- ۶-۲-۱-۱-۱. فرآیند انتشار اوراق براساس عقود بانکی ۱۵۵
- ۶-۲-۱-۱-۱-۱. اوراق سهام موقت مشارکت مدنی بانک‌ها در طرح‌های مشارکتی ۱۵۹
- ۶-۲-۱-۱-۱-۲. اوراق استصناع مبتنی بر خرید دین ۱۶۵
- ۶-۲-۱-۱-۳. اوراق استصناع مبتنی بر اجاره به شرط تملیک ۱۶۷
- ۶-۲-۱-۲. فرآیند انتشار اوراق براساس «مشاوره» بانک‌ها در تأمین مالی طرح‌ها ۱۷۱
- ۶-۲-۱-۳. فرآیند انتشار اوراق براساس تبدیل به اوراق بهادار کردن دارایی‌ها ۱۷۲
- ۶-۲-۱-۳-۱. عملیات تبدیل به اوراق بهادارسازی سبد تسهیلات مضاربه ۱۷۹
- ۶-۲-۱-۳-۲. عملیات تبدیل به اوراق بهادار سبد تسهیلات مرابحه رهنی (فروش اقساطی) ۱۸۱
- ۶-۲-۱-۳-۳. تبدیل به اوراق بهادار سبد تسهیلات اجاره به شرط تملیک ۱۸۳
- ۶-۲-۱-۳-۴. عملیات تبدیل به اوراق بهادار سبد تسهیلات استصناع رهنی ۱۸۴
- ۶-۲-۱-۲. انتشار اوراق بهادار اسلامی توسط بانک‌ها در بازار سرمایه براساس سپرده‌های بانکی ۱۸۹
- ۶-۲-۲. سرمایه‌گذاری وجوه مازاد در بازار سرمایه، توسط بانک‌های اسلامی ۲۰۱
- ۶-۲-۳. صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی ۲۱۰
- ۶-۲-۳-۱. انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک ۲۱۲
- ۶-۲-۳-۲. به‌کارگیری صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک برای ابزارهای مالی ۲۱۴
- ۶-۲-۳-۱. خرید مستقیم سهام و اوراق بهادار توسط بانک‌ها از صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی بازار سرمایه ۲۱۵
- ۶-۲-۳-۲. فروش مستقیم اوراق و سهام بانکی به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی بازار سرمایه ۲۱۷
- ۶-۲-۳-۳. اعطای تسهیلات خرید اعتباری سهام و اوراق بهادار اسلامی توسط بانک‌ها به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی بازار سرمایه ۲۱۸
- ۶-۲-۳-۴. اعطای تسهیلات خرید سهام و اوراق بهادار به کارگزاران، جهت خرید سهام و اوراق بهادار از صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی مورد تأیید بانک ۲۲۱
- ۶-۲-۳-۵. تأسیس یا افتتاح حساب صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی وابسته به بانک‌ها ۲۲۳

۶-۲-۳-۶. کمک به اجرای صحیح عقود مشارکتی نظام بانکی توسط صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک اسلامی بازار سرمایه.....	۲۲۵
۶-۲-۴. کارگزاری بانک‌های اسلامی در بازار سرمایه (پنجره خدمات مالی بازار سرمایه).....	۲۲۹
۶-۳. نکات پایانی.....	۲۳۲

فصل هفتم: چگونگی ارتباط بازار سرمایه با بانک‌های اسلامی

۷-۱. مقدمه.....	۲۳۵
۷-۲. ارتباط بازار سرمایه با بانک‌های اسلامی.....	۲۳۶
۷-۲-۱. تنزیل اسناد تجاری و اوراق بهادار بنگاه‌های بازار سرمایه در نظام بانکی.....	۲۳۷
۷-۲-۲. کمک به رتبه‌بندی متقاضیان تسهیلات بانکی و تخصیص (اعطا) منابع بانکی.....	۲۴۰
۷-۲-۳. تعیین نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات بانکی توسط بازار سرمایه.....	۲۴۳
۷-۲-۴. سرمایه‌گذاری وجوه مازاد در بانک‌های اسلامی توسط شرکت‌های بورسی.....	۲۴۹
۷-۲-۵. کارگزاری بازار سرمایه در سیستم بانکی (فراهم آوردن بازار ثانویه برای معاملات سهام و اوراق بانکی).....	۲۵۳
۷-۳. نکات پایانی.....	۲۵۶

فصل هشتم: چگونگی ارتباط متقابل بانک مرکزی و بازار سرمایه

۸-۱. مقدمه.....	۲۵۹
۸-۲. ارتباط بانک مرکزی با بازار سرمایه.....	۲۶۰
۸-۲-۱. عملیات بازار باز (OMO) بانک مرکزی و تأثیرگذاری آن بر بازار سرمایه.....	۲۶۳
۸-۲-۲. عملیات شبه بازار باز (OMTO) بانک مرکزی و تأثیرگذاری آن بر بازار سرمایه.....	۲۶۶
۸-۳. نکات پایانی.....	۲۷۸

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتیجه‌گیری.....	۲۸۱
پیشنهادها.....	۲۸۹

منابع

الف) فارسی.....	۲۹۱
ب) لاتین.....	۳۰۱
ج) سایت‌ها.....	۳۰۴

مقدمه مدیرعامل بانک انصار

توسعه بازارهای مالی، زیربنای توسعه اقتصاد کشورها، به ویژه در دنیای معاصر است؛ زیرا بازارهای مالی، نقش به سزایی در تأمین سرمایه گذاری ها و بهره وری نهادهای اقتصادی دارند. کشورها در راستای تحقق اهداف توسعه و پیشرفت خود، به تنظیم و رانندگی بازارهای مالی، شامل نظام بانکی و بازار سرمایه، می پردازند؛ تا با به کارگیری ابزارهای تشویقی مناسب، نقدینگی مازاد و پس اندازهای سرگردان و راكد را به سمت این بازارها سوق دهند و در قالب تخصیص منابع، به فعالیت های مولد اقتصادی منتقل سازند و از این طریق، هم برای پس اندازهای سرگردان خلق ارزش کنند و هم نیازهای مالی نگاه های اقتصادی فاقد منابع لازم را برطرف و موجبات توسعه و بالندگی اقتصادی جامعه را فراهم سازند. نقش آفرینی هر کدام از این بازارها از اهمیت دارد ولی تعامل مثبت و سازنده بین نقش آفرینان بازارهای مالی در کشورها، سبب توسعه و پیشرفت اقتصادی گسترده تر این کشورها می شود.

در راستای استفاده از تجارب کشورها، شایسته است با شناخت مفاهیم، ضرورت و اهمیت بازارهای مالی، گام هایی در جهت ارتباط بازارهای مالی برداشته شود حمایتی دو چندان از اقدامات و طرح های علمی در این زمینه

صورت گیرد تا ان شاء الله راهبردهایی در جهت نیل به توسعه و پیشرفت بازارهای مالی در جامعه اسلامی ایران ارائه گردد که می تواند به توسعه بانکداری اسلامی و بازار سرمایه و تقویت قابلیت ها و انعطاف پذیری روزافزون این بازارها بیفزاید.

بانک انصار به عنوان بانک پیشرو در حوزه بانکداری و مالیه اسلامی، در صدد است با استمداد از عنایت خداوند و همت و همکاری دانشمندان و استادان متعهد و دلسوز، به مطالعات و تحقیقات لازم در این زمینه پردازد و از طرح ها و آثار مربوط حمایت کند. کتاب حاضر که به ارتباط متقابل بانکداری اسلامی و بازار سرمایه در چارچوب اقتصاد اسلامی می پردازد، از جمله این تحقیقات ارزشمند است که بانک انصار به نظام بانکی و بازار سرمایه کشور عرضه می کند.

آیت الله ابراهیمی

مدیر عامل بانک انصار

زمستان ۱۳۹۲